

BİRLİKTEKİ GÜZELLİK

"Tevhid ve vahdette cemâl-i İlâhî ve kemâl-i Rabbânî tezahür eder."(1)

Tevhid; birleştirmek, birlemek, birlikte düşünmek demektir,

İkinci Şuâ'da şu temel cümle geçer ve örneklerle açıklaması yapılır:

"Tevhid ve vahdette cemâl-i İlâhî ve kemâl-i Rabbânî tezahür eder."

Verilen örneklerden birisi rızık hakkındadır. Yediğimiz yemeği Allah'ın bir ihsanı olarak görürüz ve **Rezzak** ancak Allah'tır deriz. Ancak, bizimle birlikte rızıklanan yaklaşık yedi milyar insanı, bütün hayvanlar alemini, geçmiş zamanda rızıklanan ve gelecek zamanda yaratılıp rızıklandırılacak olan bütün canlıları ve nihayet cennette ebediyen rızıklanacak bütün insanları birlikte düşündüğümüzde **Rezzak** isminin cemâli çok daha geniş bir aynada ve çok daha mükemmel olarak müşahede edilir.

İnsanların şirke düşmemeleri için Cenab-ı Hak bütün varlık âleminde birlik mühürleri koymuştur.

"Kâinat bir şeceredir. Anâsır onun dallarıdır. Nebatat yapraklarıdır. Hayvanat onun çiçekleridir. İnsanlar onun semereleridir."(2)

Bir ağacın yüzlerce dalı, binlerce yaprağı, çiçeği, meyvesi olabilir. Bu çokluk tevhid edilir ve binlerce şey bir tek kelimedede toplanır: **Ağaç.**

Ağacı bir bütün olarak gören ve değerlendiren kimse onun bazı dallarını yahut bir kısım meyvelerini farklı ilahlara isnat edemez. Bir ağacın iki ilahı olmaz. O ağacın çekirdeğine bütün ağacın planını kim koymuşsa, ağacı o plana göre yaratan da odur; başkası olamaz.

"Her şey her şeyle bağlıdır. Bir şey her şeyeysiz yapılmaz. Bir şeyi halk eden, her şeyi halk etmiştir."(3)

Yeryüzü bahçesindeki milyonlarca farklı çiçeğin aynı kudretle yaratıldığı ve aynı hikmetle tanzim edildiği çok açıktır. Hepsi toprakta bitmişler, hepsi sulanmışlar, hepsi güneş ışığından faydalanmışlar, hepsi açmak için baharı beklemişlerdir. O halde bahar mevsimi ve bu unsurlar kimin emrinde ise bütün çiçekler de onun eseridir.

İki çiçeğin iki ayrı ilaha isnad edilebilmesi için bu ilahların her birinin ayrı bir güneşi, ayrı bir baharı, kısacası, ayrı bir kâinatı olması gerekir.

“Her şey her şeyle bağlıdır.” hakikatinin sonsuz şahitleri vardır. Buna şöyle bir örnek de veriliyor. Bir yaprak, dala bağlı olduğu gibi, dalı da ağaca bağlı, ağaç yerküresine, o da güneşe bağlıdır. O halde bir yaprağı yapmak ancak güneş ve sistemini kudret elinde tutan zata mahsustur.

Kendini ve kâinatı doğru okuyamayan kişileri başkaları aldatabilir ve bazı şeyleri farklı ilahlara isnat edebilirler. Üstad'ın ifadesiyle **“böyle âmi bir adamın nezâretinde çok hırsızlık olabilir.”**

Bu hırsızlıklardan birkaçı:

Bazı kimseler Allah'ın kudretinin küçük şeylere taalluk etmediğini iddia ederler. Onlara göre Cenab-ı Hak, sonsuz kudret ve azametiyle, böyle küçük şeylerle meşgul olmaz. Bu adamlar, küçük mahlûkları bir bakıma **hırsızlamışlar**, başka ilahlara isnat etmişlerdir. Hâlbuki küçüklük ve büyüklük kavramları nisbidir; bize göre küçük olan bir taş, karıncaya göre muhteşem bir dağdır.

Kaldı ki; büyük dediğimiz her şey küçüklerden yapılmışlardır. Hücreyi yapmayan bedene sahip çıkamaz. Atomu yapmayan dağın sahibi olamaz.

Bir diğer hırsızlık; şerleri Allah'ın yaratmadığı iddiasıdır. Şer dediğimiz şeyler de yaratılmış olduğuna göre, onları Allah'tan başkasına isnat etmek mümkün değildir. Zira hayır olsun şer olsun her şeyin tek yaratıcısı O'dur.

Bu kişilerin aldandıkları en önemli nokta şudur:

Hayır ve şer dediğimiz şeyler yapılan işin kendisiyle değil, sıfatıyla ilgilidir. Meselâ, konuşmak bir iş, bir fiildir. Konuşma mucizesini yaratan Allah'tır. İnsan faydalı bir şey söylediğinde konuşması **“hayır”** olur, yalan söyleyince **“şer”** olur. Her ikisini de Allah yaratır. Aksi görüşe göre, bir insan bir günde yüz tane doğru, yüz tane de yanlış şey söylemişse, o kişi üzerinde iki yüz defa farklı ilahlar tasarrufta bulunmuş olurlar. Hayır konuştuğunda sözlerini Allah yaratır, şer konuştuğunda, -haşa- başkası yaratır.

Zaten putperestlik, baştan sona bir hırsızlık silsilesidir.

Meyveyi ağacın, bebeği annenin yaptığıı iddia etmek de ayrı birer

---

hırsızlık numunesidir.

Üstat Hazretleri tevhid-i hakikînin yolunu “**her şey üstünde sikke-i kudretini ve hâtem-i rubûbiyetini ve nakş-ı kalemini görmek**” şeklinde özetliyor.

Sikke-i kudret; bir şeyi yapmanın ancak Allah’ın sonsuz kudretine mahsus olduğunu ders verir.

Hatem-i rububiyet; Allah’ın bütün âlemlerin Rabbi olduğu hakikatini hatırlatır. **Rububiyet;** terbiye etmek, bir şeyi kademeli olarak bir kemal noktaya ulaştırmak demektir. Her bir şey bir âleme mensuptur; o âlemi kim terbiye etmişse o ferdi de yine o terbiye etmiştir. Meselâ, bir tek gözü kim terbiye etmiş ve görür hale getirmişse, bütün gözlerin Rabbi de ancak O’dur.

Çekirdekler âlemini ağaçlar haline getiren kim ise, nutfe ve yumurta âlemlerinden de sayısız âlemler çıkaran yine odur.

“**Nakş-ı kalem**” ifadesi kâinatın bir kitap olduğu hakikatine işaret eder. Bu kitabın tümü kimin kudret kaleminden çıkmışsa, bir tek harfini de o yazmıştır.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Şuâlar, İkinci Şua, Birinci Makam.](#)
- (2) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Şemme.](#)
- (3) bk. [age., Nokta.](#)